



# HÅLLBARHETSRAPPORT

2023



# FÖRORD

Kartan för damelitfotbollen förändras i en rasande fart och eftersom Sverige historiskt varit ledande så är vi i allra högsta grad engagerade i utvecklingen. 2023 var året då våra ägarklubbar inom OBOS Damallsvenskan och Elitettan, efter två och ett halvt år av arbete, gemensamt beslutade om en ny strategi och vägen framåt mot 2027.

Vi kunde redan under 2023 se att arbetet var värt mödan och vi positionerar oss väl inför kommande utmaningar. Här presenterar vi den tredje upplagan av vår Hållbarhetsrapport, vilken visar på vikten av att vi håller fast vid våra grundläggande analyser och arbete inom de olika fokusområdena för att driva hela damelitfotbollen framåt.

Vi hade ett tufft år 2023 då vi slutligen efter många års dialog och förhandlingar kunde presentera ett kollektivavtal för damelitfotbollen som går i linje med övrig svensk idrott. Samverkan mellan parterna skall säkerställa en bra utveckling som alla önskar driva emot.

Rent sportsligt, som är grunden till vår existens var en väldigt lyckad säsong där ett av våra lag också hävdade sig mycket starkt inom UEFA Womens Champions League.

Vi hoppas att de grundstenar som vi lagt under 2023 skall visa sig vara i linje med allas förväntan och önskar er en trevlig läsning



**TOMAS HOSZEK**  
Generalsekreterare, Elitfotboll Dam



# INNEHÅLL

2	<b>Förord</b>	23	Elite coaching pathways
4	<b>Manifest</b>	27	<b>Elitfotboll dam och hållbarhet</b>
5	<b>Vår verksamhet</b>	28	Vår hållbarhetsstrategi
6	Om Elitfotboll Dam	29	Våra mål mot en hållbar fotboll
7	Våra medlemsföreningar	30	1. Möjliggöra för en professionell, jämställd och jämlik elitverksamhet för damfotbolls spelare
7	Styrning	32	2. Möjliggöra utveckling för tränare, spelare och föreningar
8	Fotbollens organisering	34	3. Främja god fysisk och psykisk hälsa
12	Vad har hänt under året (höjdpunkter)	37	4. Aktivt motverka korruption
14	Strategi	39	Övriga hållbarhetsområden
16	Hållbar ekonomi		
20	Certifieringen - spelarutveckling i världsklass		

Detta är Elitfotboll Dams (EFD) tredje hållbarhetsrapport. Syftet med hållbarhetsrapporten är att dela med oss av våra resultat, framsteg och strategier inom hållbarhet. Rapporten omfattar hela vår verksamhet och beskriver hur vi arbetar med hållbarhet utifrån ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Rapporten avser perioden 2023-01-01 till 2023-12-31. All data som rör anställda, spelare och ledare samt miljö är inhämtade manuellt genom våra medlemsklubbar. Rapporten är framtagen med inspiration från GRI Standards och ÅRL.

**Text:** Isabelle Widmark, 10ere, samt medarbetare på Elitfotboll Dam.

**Layout:** ISP

**Bilder:** Bildbyrå, om inget annat anges.



# FÖR EN DEL ÄR FOTBOLL ETT SPEL I 90 MINUTER MED EN BOLL PÅ EN PLAN. MEN FÖR OSS PÅ ELITFOTBOLL DAM ÄR DAMFOTBOLLEN SÅ MYCKET MER. **FOTBOLL ÄR LIVET.**

Vi vill att fler ser på damfotbollen med helt nya ögon, precis som vi gör. Där vi bygger både individen, klubben och samhället. Där vi skapar möjligheter för kvinnor att vara del av ett större sammanhang, på en resa som kan vara hela livet. På och utanför planen, i klubben, i skolan, hemma och på arbetet.

På planen bygger damfotbollen på teknisk skicklighet, laganda och fair play. Långt från läktarvåld, filmningar och matchfixning. Så som vi vill att fotbollen ska vara.

När slutsignalen ljuder ska damfotbollen vara något som sträcker sig ännu längre. En arena för kvinnor från alla bakgrunder och alla åldrar att samarbeta,

utbildas, utveckla sig själva och få andra att växa. Från knattospelare till proffsen, från tränare till funktionärer, från föräldrar till de i publiken.

Vi vill skapa en fotboll där spelare på alla nivåer får de allra bästa förutsättningarna. Att alla ska våga sikta högt och satsa på en fotbollskarriär, men samtidigt vara rustade för livet efter de aktiva åren. Att de ska vilja vara ambassadörer för sin idrott och fortsätta engagera sig i fotbollen under många år.

Det är det vi kallar hållbarhet.

För oss går inte slutsignalen efter 90 minuter. Det är början på en resa som fortsätter hela livet.



# ELITFOTBOLL DAM

Elitfotboll Dam (EFD) är en intresseorganisation för de två högsta ligorna inom damfotboll i Sverige, OBOS Damallsvenskan och Elitettan. Tillsammans driver Elitfotboll Dam och klubbarna frågor som rör damelitfotbollen. Vi arbetar för en professionell klubbutveckling med spelarutveckling i världsklass. Elitfotboll Dam:s uppdrag, beslutat av medlemsföreningarna, är att tillsammans med föreningarna driva damelitfotbollens påverkansarbete samt följa hur utvecklingen

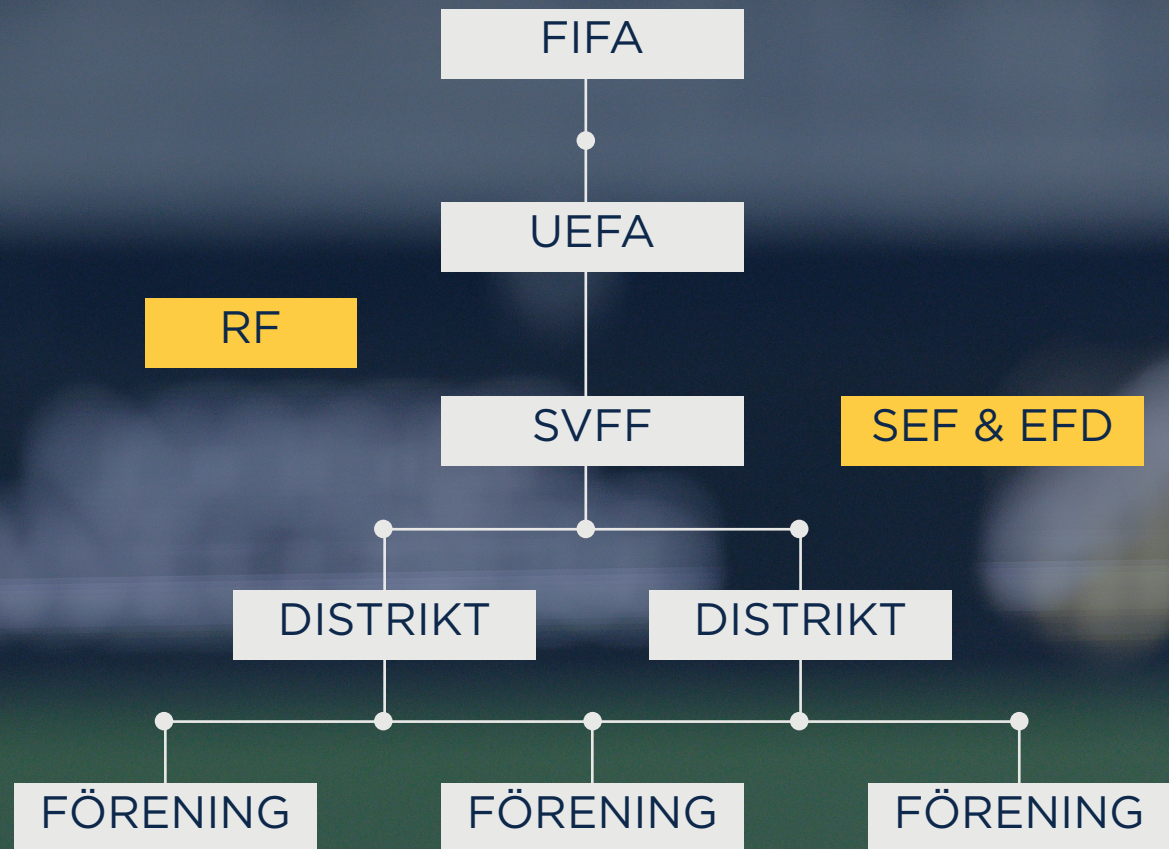
inom damfotbollen ser ut både nationellt och internationellt.

Elitfotboll Dam har också som uppdrag att ge verktyg för självhjälp till föreningarna inom områden såsom fotbollsutveckling, marknad, kommunikation och organisation. Utöver detta företräder Elitfotboll Dam klubbarna i olika sammanhang såsom Svenska Fotbollförbundet (SvFF), UEFA, FIFA, RF, SOK och European Club Association (ECA).





# FOTBOLLENS ORGANISTION





## VÅRA MEDLEMS- KLUBBAR

Elitfotboll Dam består av de klubbar som deltar i OBOS Damallsvenskan och Elitettan, vilket är 28 medlemsklubbar från Piteå IF DFF i norr till Trelleborgs FF i söder. Förra året bedrev klubbarna omkring 50 000 aktiviteter och erbjöd tillsammans omkring 750 000 deltagartillfällen.

Under 2022 spelade 14 lag i OBOS Damallsvenskan och 14 lag i Elitettan. Gamla Upsala SK, IFÖ Bromölla IF, Teams TG FF, Bergdalens IK samt RIK Karlskoga (som tog över Moröns plats) var nya i Elitettan inför 2022. AIK och Umeå IK åkte ur OBOS Damallsvenskan 2022 medan Växjö DFF och IF Brommapojkarna tog sig upp från Elitettan till OBOS Damallsvenskan inför säsongen 2023.

## STYRNING

Elitfotboll Dam leds av en operativ organisation med Generalsekreterare (GS) i spetsen. GS rapporterar till Elitfotboll Dam:s styrelse som väljs av årsmötet, dvs av de 28 medlemsklubbarna.

Varje klubb inom Elitfotboll Dam har en röst, vilket innebär totalt 28 röster.

Elitfotboll Dam:s styrelseledamöter sitter på mandat över två år och föreslås av en valberedning. Elitfotboll Dam:s ordförande har en plats i Svenska Fotbollförbundets styrelse och Elitfotboll Dam finns representerat inom de olika kommittéer som Svenska Fotbollförbundets (SvFF) styrelse utser för att utveckla svensk fotboll. Dessa är; Anläggningskommitté, Distrikts- och föreningskommitté, Tävlingskommitté, Tävlingsutvecklingskommitté, Futsal och Beachsoccerkommittén, Säkerhetsgrupp, SvFFs Valberedning och SvFFs Valnämnd.

Utöver det har Elitfotboll Dam sex röster inom Svenska Fotbollförbundets "Representantskap" där alla beslut inför kommande verksamhetsår fattas.

Inom Elitfotboll Dam finns olika verktyg för styrning. Exempelvis elitlicenskrav och tävlings- och representationsbestämmelser beslutade av SvFF. Det finns även olika riktlinjer kring fotbollsutbildning som vi har att förhålla oss till. Elitfotboll Dam har även riktlinjer samt manualer för våra medlemsklubbar när det gäller evenemang- och matchmiljöer där SvFF:s arenakrav finns inkluderade.



## REPRESENTATION STYRELSE OCH KONTOR

### VALBEREDNING



33% kvinnor

67% män

### STYRELSE



42% kvinnor

58% män

### ANSTÄLLDA



47% kvinnor

53% män

Representation styrelse och kontor visar Elitfotboll Dams klubbars representation. All data är inhämtad manuellt. Datan redovisar inte om de anställda arbetar heltid eller deltid.

**2909**  
registrerade  
klubbar

**1 312 858**  
aktiva inom  
fotbollen  
(spelare, ledare, domare)

**20%**  
av alla 11-åriga  
flickor i landet  
spelar fotboll

Cirka

**1 000 000**  
medlemmar

# SVENSK FOTBOLL I SIFFROR

EFD:s klubbar  
aktiverar omkring  
**10 000**  
flickor årligen

**323 424**  
registrerade  
spelare över 15 år















**3 956**  
seniordomare

**350**  
kvinnliga  
seniordomare



















# OBOS DAMALLSVENSKAN TABELL 2023

#	Lag	M	V	O	F	GM	IM	+/-	P
1	 Hammarby	26	18	5	3	60	16	44	<b>59</b>
2	 BK Häcken FF	26	18	5	3	53	10	43	<b>59</b>
3	 Linköping FC	26	17	5	4	76	30	46	<b>56</b>
4	 Piteå IF DFF	26	16	4	6	44	28	16	<b>52</b>
5	 Vittsjö GIK	26	15	4	7	44	27	17	<b>49</b>
6	 Kristianstads DFF	26	13	9	4	48	29	19	<b>48</b>
7	 FC Rosengård	26	12	9	5	61	32	29	<b>45</b>
8	 Växjö	26	7	5	14	29	58	-29	<b>26</b>
9	 IFK Norrköping FK	26	7	3	16	26	33	-7	<b>24</b>
10	 KIF Örebro DFF	26	7	3	16	27	39	-12	<b>24</b>
11	 Djurgården	26	6	6	14	25	50	-25	<b>24</b>
12	 IF Brommapojkarna	26	4	8	14	30	57	-27	<b>20</b>
13	 IK Uppsala Fotboll	26	4	7	15	32	50	-18	<b>19</b>
14	 IFK Kalmar	26	0	3	23	10	106	-96	<b>3</b>



# ELITETTAN TABELL 2023

#	Lag	M	V	O	F	GM	IM	+/-	P
1	 AIK	26	22	4	0	97	15	0	<b>70</b>
2	 Trelleborgs FF	26	17	5	4	56	28	28	<b>56</b>
3	 Alingsås IF FF	26	14	8	4	38	21	17	<b>50</b>
4	 Lidköpings FK	26	10	9	7	54	43	11	<b>39</b>
5	 Gamla Upsala SK	26	10	8	8	47	49	-2	<b>38</b>
6	 Umeå IK FF	26	11	4	11	46	43	3	<b>37</b>
7	 Jitex BK	26	12	1	13	56	60	-4	<b>37</b>
8	 Eskilstuna United DFF	26	10	6	10	39	46	-7	<b>36</b>
9	 Mallbackens IF Sunne	26	9	5	12	42	43	-1	<b>32</b>
10	 Sundsvalls DFF	26	9	2	15	30	44	-14	<b>29</b>
11	 Bollstanäs SK	26	5	11	10	34	42	-8	<b>26</b>
12	 Ifö Bromölla IF	26	8	2	16	36	63	-27	<b>26</b>
13	 BK Häcken	26	5	3	18	32	77	-45	<b>18</b>
14	 IK Rössö Uddevalla	26	4	4	18	25	58	-33	<b>16</b>



# HÖJDPUNKTER 2023



## PARTERNA ÖVERENS OM NYTT KOLLEKTIVAVTAL FÖR FOTBOLLSPELARE INOM OBOS DAMALLSVENSKAN & ELITETTAN

Efter flera års förhandling kom Arbetsgivaralliansen och Unionen - ihop med Elitfotboll Dam och Spelarförbundet kom överens om ett nytt kollektivavtal.



## OBOS FÖRLÄNGER AVTALET SOM TITELPARTNER TILL OBOS DAMALLSVENSKAN

Sedan 2018 har OBOS varit titelpartner till Damallsvenskan. Under 2023 förlängdes avtalet med ytterligare tre år.

## UNIK PILOTSTUDIE GER NYA INSIKTER OM DAMFOTBOLLSSPELARES FYSISKA KAPACITET

Under det senaste året har fler än 250 svenska damfotbollsspelare på elitnivå regelbundet testat sin fysiska förmåga med hjälp av ny, svensk teknik.



## NYTT INITIATIV: ELITE COACHING PATHWAYS

Elitfotboll Dam tillkännager en spännande ny satsning för att öka antalet elittränare inom damfotbollen.



## ELITFOTBOLL DAM INFÖR EN NY CERTIFIERING FÖR ATT STÄRKA SVENSK DAMFOTBOLLS FRAMTID

Elitfotboll Dam presenterar en ny slagkraftig certifiering som ska utveckla den elitförberedande verksamheten i Sverige.



## VM 2023: 24 ST SPELARE HEMMAHÖRANDE I OBOS DAMALLSVENSKAN

Det var fantastiskt att se att hela 24 spelare från OBOS Damallsvenskan var med och spelade i damernas fotbolls-VM 2023.





# VÅR STRATEGI 2023-2027



## - Vi har en professionell klubbutveckling med spelarutveckling i världsklass. Genom ökad professionalism och engagerad publik är vi i ett föredöme i Europa.

Vår vision är att vi ska ha professionell klubbutveckling med spelarutveckling i världsklass. Visionen satte vi tillsammans under 2023 som en del av vår strategi 2027. Vi ska fortsätta vara en förebild i Europa.

Vårt mål är att strategin ska skapa en gemensam ambition och målsättning där var och en av klubbarna och den gemensamma organisationen arbetar tillsammans för en stark och sammanhållen elitklubbsfotboll i Sverige.

Det är genom att koordinera och samordna våra ansträngningar och prioriteringar som följande strategi kommer hjälpa oss att flytta fram svensk elitfotbolls positioner.

För att attrahera och behålla spelare, fortsätta vara en toppliga i Europa krävs en fortsatt resa för en professionell klubbutveckling och spelarutveckling i världsklass. Det är vår gemensamma kraft som får oss att lyckas.

## FÖR ATT NÅ VÅR AMBITION HAR VI FOKUSERAT PÅ TRE MÅLOMRÅDEN:

### 1) Etablera en attraktiv spelarmiljö

- Ligorna och klubbarna erbjuder en professionell spelarmiljö och utveckling, där fotbollsspelare når sin fulla potential
- OBOS Damallsvenskan bedöms som en professionell liga (UEFA) och 50 procent av spelarna i Elitettan kan leva på sin fotboll
- Alla spelare i akademilag och representationslag har en individuell spelarutvecklingsplan – för både inom och utanför fotbollen

### 2) Säkerställa en professionell och hållbar klubbutveckling

- Klubbarna har en hållbar och professionell organisation
- Klubbarna ska dubblera sina intäctsströmmar, inklusive publikintäkter och spelartransfers
- Topp-5 av ligorna i Europa och topp-3 i Sverige gällande publikantal

### 3) Stärka den kommersiella utvecklingen av damelitfotbollen

- Dubbla värdet av rättigheter och andra intäctsströmmar för ligan.



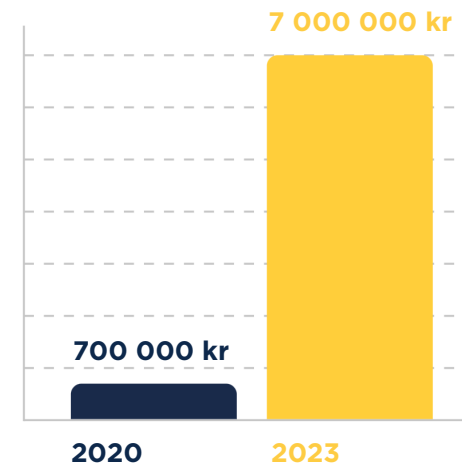
# HÅLLBAR EKONOMI

Pengar strömmar in i den globala fotbollen och allt fler damklubbar i Europa ökar sina intäkter. Samtidigt kämpar många av våra klubbar här i Sverige med att skapa en hållbar ekonomi. Trots att intresset för damfotboll ökar här i Sverige har det visat sig svårt att omvandla detta intresse till ekonomisk framgång. Flera av våra medlemsklubbar är sårbara, vilket till största del beror på att många av våra klubbar har satsat på sportsliga framgångar (kortsiktigt) och således inte har upparbetat hållbara organisationer som kan leverera resultat över tid.

Svenska Fotbollförbundets finansiella analys visar att reklam och sponsring fortfarande utgör den största intäktskällan för damfotboll, med 37 % av intäkterna. De delar som på

herrsidan utgör den större delen av ekonomin såsom publik- och matchintäkter, spelarförsäljningar och Europaspel utgör än så länge endast omkring 3-15 % av intäkterna på damsidan. Det finns dock tecken på framsteg, där fler intäktsströmmar ökar. Ett tydligt exempel är utvecklingen på transfermarknaden, där spelarförsäljningar har potential att bli en central inkomstkälla även för damfotbollen. Under perioden 2020-2023 har spelarförsäljningen gått från omkring 700 000 kr till omkring 7 000 000 kr\*. Under 2023 landade publiksnittet på 1.086 åskådare, även om det framför allt är de så kallade "dubbelklubbarna" som driver den utvecklingen så spillar engagemanget över positivt på alla klubbar och på båda ligorna.

## SPELARFÖRSÄLJNING



Som en del av vår strategi ska vi arbeta för att stärka den kommersiella utvecklingen av damelitfotbollen med målet att dubbla värdet av rättigheter och andra intäktsströmmar för ligan. För att lyckas med det behöver vi fortsätta arbeta för att stärka de olika intäktsbenen hos våra klubbar. Under 2023 hade vi ett större arbete kring publikrekrytering. Vi har också varit med och drivit frågan om utbildningsersättning till klubb på Europeanivå vilket FIFA klubbade igenom under 2023. Genom att utveckla vår certifiering och genom andra insatser kopplade till vår elitförberedande verksamhet, bidrar vi till att skapa nya kommersiella möjligheter för damelitfotbollen framöver, där spelar-rättighetsförsäljningar spelar en central roll.

<sup>1</sup> Average revenues of the top 15 women's football clubs in Europe grew by 61% 2023, Deloitte Money League .

<sup>2</sup> 2022

\*Alla klubbar

# FINANSIELL ANALYS 2023

**Ekonomiska frågor är av avgörande betydelse för att säkerställa en hållbar utveckling inom damelitfotbollen. En ansvarsfull och långsiktig ekonomisk styrning är en nödvändighet för att våra klubbar ska kunna säkerställa sin stabilitet och fortsatta verksamhet över tid.**

För att våra klubbar ska fortsätta vara konkurrenskraftiga i en snabbt växande global damfotboll krävs ökade investeringar. När de större fotbolls nationerna, med starka ekonomier baserade på herrfotbollen, satsar på sina damlag kan de, med relativt små resurser, åstadkomma betydande framsteg. Denna snabba utveckling skapar en utmaning för flera av våra klubbar som enbart bedriver damverksamhet, då de blir särskilt sårbara både ekonomiskt och organisatoriskt.

Samtidigt är den finansiella informationen för damverksamheten i så kallade dubbelklubbar – klubbar med både dam- och herrlag – ofta svår att analysera. Det saknas många gånger tydliga strukturer för att separera och redovisa ekonomiska resultat kopplade till enbart damverksamheten. För att främja långsiktig hållbarhet krävs därför att denna redovisningsstruktur utvecklas under de kommande åren.



**498,0** MKR I EGET KAPITAL  
Ex dubbelklubbar: -504 TKR

**40%** SOLIDITET  
Ex dubbelklubbar: 8%

**12** (AV 14) KLUBBAR HAR EGET POSITIVT KAPITAL

**40,9** TKR TOTALT RESULTAT  
2022: 37 834 TKR

**192,8** MKR I TOTALA INTÄKTER



**10,2** MKR I EGET KAPITAL  
-10,6 MKR

**65,2** MKR I TOTALA INTÄKTER  
2022: 61,0 MKR

**75,4** MKR I TOTALA KOSTNADER

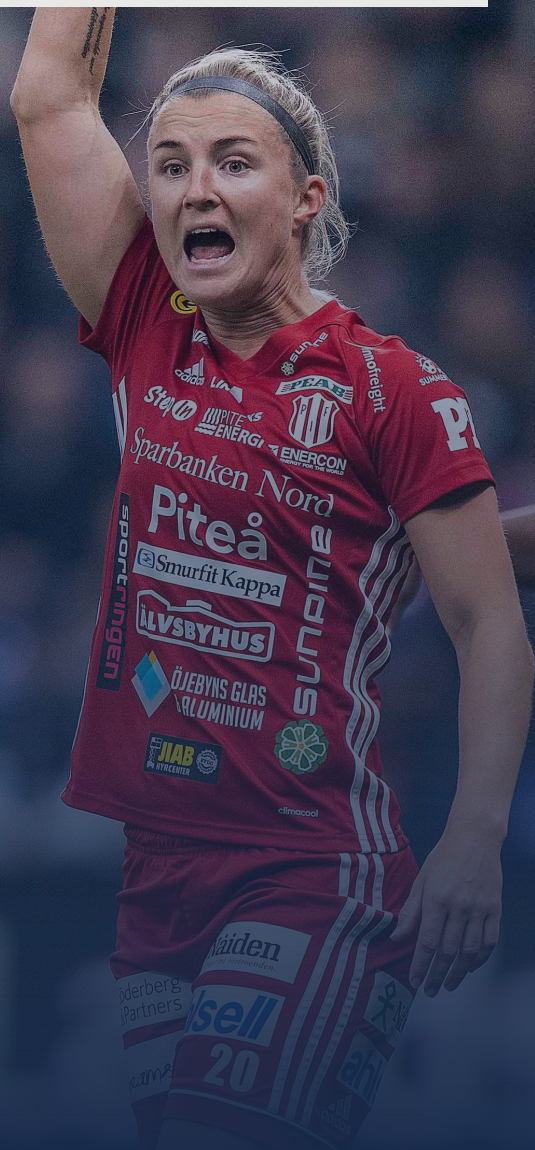
**173,6** I SAMLAT POSITIVT EGET KAPITAL  
2022: 145 MKR

**9** (AV 12) REDOVISAR EGET POSITIVT KAPITAL



# EMELIE LÖVGREN

Klubbchef Piteå



**Piteå är den nordligaste klubben inom Elitfotboll Dam. Vad innebär satsningen om att vara "hela Norra regionens lag"? Hur är det att vara en elitförening i Piteå?**

- Satsningen mot att bli "hela Norra Regionens lag" innebär att klubben arbetar strategiskt för att växa utanför vår egen kommuns gränser. Detta kommer bli helt avgörande för att vi ska klara av att hänga med i den enormt snabba utvecklingen som just nu sker både inom Sverige och Europa. För Piteå IF DFF är målet att befästa vår position som fotbollshub i den norra regionen och knyta till oss nya samarbetspartners inom den norra regionen, samtidigt som vi skapar bättre förutsättningar för våra elitspelare.

Piteå IF DFF som förening vill ta ett socialt ansvar för hela den norra regionens barn och ungdomar. Vi har ett enormt upptagningsområde som utgör ca en fjärdedel av Sveriges yta och för klubben blir det viktigt att, med våra elitspelare i spetsen, inspirera och skapa förebilder för att på så sätt hålla drömmen om elitfotboll levande i hela regionen. Från Kiruna i norr till Piteå i söder.

Det är såklart utmanande på många sätt att vara en elitförening i Piteå, främst på grund av det geografiska läget som gör det mer utmanande både vad gäller rekrytering och ekonomi. Vi har ett enormt och härligt stöd i staden, både vad gäller näringsliv och supportrar men behöver växa i resten av regionen. Närheten och den familjära känslan är en USP och något som vi fortsatt ska värna om och förstärka. Där är våra ideella krafter är en oerhört viktig pusselbit som bidrar både runt våra arrangemang och finns tillgängliga för våra elitspelare för att bistå med hjälp.

**Under säsongen 2023 tog du steget över från spelare i OBOS Damallsvenskan till att bli klubbchef. Hur var den omställningen och vad ser du för potential för klubben framåt?**

- Omställningen från elitspelare till klubbchef har varit enormt stor och det har gett mig väldigt många nya insikter om vad som krävs för att driva en elitförening i OBOS Damallsvenskan. I och med att klubbens organisation är väldigt liten innebär detta att jag är inblandad i väldigt många olika processer. Uppsidan är framförallt att jag får en bred kunskap och bildar mig samtidigt en bättre helhetsbild av hela Piteå IF DFF.

Potentialen för klubben är stor. Vi behöver växa både sportsligt, organisatoriskt och ekonomiskt och vi behöver växa snabbt. Det kommer vara helt avgörande för att Piteå IF DFF's fortsatta existens. Klubben befinner sig i en omfattande omorganiseringsfas samtidigt som vi arbetar kontinuerligt med att växa ut i regionen, något som förhoppningsvis kommer innebära märkbara skillnader för framförallt våra elitspelare redan under 2025.

**Vad från din spelarkarriär tar du med dig in i rollen som klubbchef?**

- Det jag tar med mig in i rollen som klubbchef är framförallt drivet och viljan som en elitspelare besitter. Att hela tiden driva utvecklingen framåt. Mitt huvuduppdrag i rollen som klubbchef i Piteå IF DFF är att utveckla och professionalisera. Förståelsen för vad en elitverksamhet faktiskt innebär är viktigt att ha inom alla elitidrottsorganisationer, den förståelsen har jag min spelarkarriär att tacka för.



## MARKUS NILSSON

Vice verkställande direktör  
Hammarby



### **Ett sportsligt framgångsrikt år. Vad har 2023 betytt för Hammarby IF som förening?**

– Våldigt mycket, av förklarliga skäl. Att vinna SM-guld för första gången sedan 1985 värmdes i mångas Hammarbyhjärtan och att samma år vinna Svenska Cupen gjorde säsongen bättre än man hade kunnat önska. Scenerna nere i Norrköping med över 8 000 Hammarbyare på plats för att följa dramat och samlingen på Medborgarplatsen framåt kvällen kommer vara en viktig del i historiskrivningen om dagens Hammarby.

### **Hur är det att som förening bedriva verksamhet för två elitlag med höga ambitioner?**

– Framförallt är det väldigt spännande och givande. Det ligger i linje med våra värderingar och är en viktig prioritering för Hammarby som förening. Totalt sett så ser vi bara att det gör helheten mycket bättre. Finns det utmaningar? Ja, det är klart. Har det varit en resa? Absolut! Även om damfotboll inom Hammarby inte är en ny företeelse, det har funnits i organiserad form inom Hammarby sen 70-talet, så var det längesen klubben tog ett helhetsgrepp innefattande både dam- och herrlag som en prioriterad del av verksamheten på sättet vi gjort de senaste åren.

### **Hur har ert arbete med damlaget utvecklats under de senaste åren?**

– Sedan vi migrerade verksamheterna, när Hammarby DFF lades ner och flyttade in under paraplyet Hammarby Fotboll, har det hänt otroligt mycket. Vi är uppdelade i en ideell verksamhet, Hammarby IF FF och en bolagiserad verksamhet, Hammarby Fotboll AB. Initialt var damlaget en del av för eningsverksamheten, den ideella, för att 2020 flyttas in i vårt bolag. Den stora förflyttningen har skett sedan 2020 så åren från 2016 och 2017 när dam- och flickverksamheten kom till oss handlade mycket om att få ordning på verksamheten. Göra en plan, ta fram en strategi, bygga en kommersiell plattform för laget, satsa på att starta igång en

akademiverksamhet och få allt på plats. Från 2020 har vi verkligen kunnat jobba fokuserat på att skapa en sportsligt hållbar verksamhet med samma ambitioner som vi har för vårt herrlag som handlar om att konkurrera om de ädlaste medaljerna i ligan och spela i Europa kontinuerligt. Idag är damlaget en viktig kommersiell rättighet, kanske den vi ser absolut mest potential i framåt. Samtidigt har den sportsliga satsningen verkligen burit frukt, vår flickakademi har utvecklats till att bli den kanske bästa i landet och under hösten spelar vi kval till Champions League för första gången.

### **Vilka hållbarhetsfrågor är viktiga för Hammarby och hur arbetar ni med hållbarhetsfrågor inom er förening?**

– Utöver att vi behöver bygga en hållbar sportslig verksamhet, där våra driftintäkter ökar i takt med att vi ökar våra investeringar i den verksamheten, så bedriver vi ett stort arbete med Samhällsmatchen som är vårt samlingsnamn på alla de verksamheter vi bedriver utanför de kritade linjerna. Här pratar vi mycket om social hållbarhet där vi är verksamma på många platser i Södra Stockholm med olika initiativ och aktiviteter främst riktade till barn och ungdomar. Vi samverkar med lokala aktörer, Stockholm Stad, stadsdelsförvaltningar, myndigheter, blåljuspersonal och näringslivet där vi ser oss själva som en katalysator för samverkan och ge möjligheter till barn och ungdomar. Vi rapporterar årligen kring verksamheten i form av en verksamhetsrapport som är viktig för att kunna redogöra för våra medlemmar, partners, staden och andra externa aktörer och intressenter vad vi bidrar med. Sen får man inte glömma att vi bedriver en av landets största ungdomsverksamheter med nära 4 000 tjejer och killar som spelar fotboll i organiserad form hos oss, där skulle jag säga att vi bidrar allra mest till samhället i form av hälsa, rörelse, kamratskap och att bidra till ett bättre samhälle på det stora hela.



# CERTIFIERINGEN

## - FÖR SPELARUTVECKLING I VÄRLDSKLASS

Under 2023 har arbetet pågått med att ta fram en ny certifiering för de elitförberedande verksamheterna inom svensk damelitfotboll. Den syftar övergripande till att stärka klubbarnas förmåga att erbjuda en professionell spelarmiljö där unga fotbollsspelare kan nå sin fulla potential. Initiativet går i linje med vår strategi om att främja en hållbar, jämställd och jämlik elitfotbollsmiljö och speglar vårt åtagande att utveckla elitspelare både på och utanför planen.

Certifieringen är ett verktyg vars syfte är att hjälpa klubbarna att ta relevanta kliv för att vi gemensamt ska uppnå vår vision om att ha en professionell klubbutveckling med spelarutveckling i världsklass. Certifieringen som sådan är både ett viktigt verktyg inom ramen för hållbarhetsarbetet likväl som Elitfotboll Dam:s strategi. Den nya certifieringen är ett svar på det ökade behovet av hållbara

och professionella organisationer inom svensk damelitfotboll. Den kommer att mäta elitförberedande verksamheten och vägleda klubbarna, inom Elitfotboll Dam, i sitt arbete med spelarutveckling för spelare mellan främst mellan 13 och 19 år.

En grundläggande förutsättning för att kunna utveckla certifieringen och därmed vara med och konkurrera internationellt är projektet Elitprojekt Dam, som löper över 2023-2025 i samverkan med SvFF.

Med hjälp av medel från våra partners kommer klubbarna som uppnår certifiering att belönas med en viss ersättning. Detta är en del av vårt gemensamma engagemang för att skapa en stark och hållbar framtid för damfotbollen

## ANNA STOLTZE

Elitfotbollsutvecklare EFD  
och tränare Jitex



**Under 2023 hann du med att både vara huvudtränare för Jitex F19 som vann Gothia Cup, vara assisterande tränare i landslaget (F16) samt starta ny tjänst som elitfotbollsutvecklare på Elitfotboll Dam. Vad för erfarenheter från din tränarkarriär inom akademier har du tagit med dig in i rollen som elitfotbollsutvecklare?**

– Som elitfotbollsutvecklare jobbar jag framförallt nära föreningars elitförberedande verksamhet. Att ha erfarenhet av att bygga upp och driva en akademi hjälper mig att förstå vilka möjligheter och utmaningar föreningar står inför. Att ha tränat elitspelare i över 20 år både på högsta nationella nivå och internationell nivå, ger insikt vilka delar som är viktiga för individens väg till internationell nivå. Det har hänt oerhört mycket under dessa 20 åren både på spelar- och föreningsnivå. För att fortsätta konkurrera i världen behöver föreningar vara proaktiva och nyttja sina resurser på ett effektivt och innovativt sätt. Vi behöver tillsammans finna lösningar som leder till utveckling av såväl spelare och tränare som föreningar.

**Vad har varit viktigt för er under processen av framtagandet av Elitfotboll Dam:s nya certifiering av den elitförberedande verksamheten (F13-F19)?**

– För att fortsätta driva utveckling är föreningarnas elitförberedande verksamhet en fundamental del och att höja kvaliteten är av yttersta vikt. Innehållet i certifieringen är baserat på forskning och beprövad erfarenhet. En önskan från föreningarna är att certifieringen, utöver att vara ett mätverktyg,

även ska fungera som vägvisare för att hela tiden kunna förbättras. Därmed öka kvaliteten på spelarutbildningen. Certifieringen berör allt från individuell utveckling och ledarnas beteende, till föreningarnas övergripande arbetssätt. En del i arbetet med föreningarna är att de mer ingående än tidigare ska beskriva sin syn på ledarskap och hur dom skapar en god motivation- och lärandemiljö. Vi är också nyfikna på föreningarnas tillvägagångssätt att förankra och följa upp att lagen drivs och leds på önskat sätt.

**Hur tror du att vi som Elitfotboll Dam kan påverka möjligheterna till fler kvinnliga tränare inom svensk fotboll?**

– Elitfotboll Dam kan på flera plan påverka möjligheterna till fler elittränare och däribland kvinnliga elittränare. Tillsammans med SEF, SvFF och nätverk som tex. EPOS kan vi belysa frågan och initiera forskning samt sprida kunskap som redan finns. På dessa sett bidrar Elitfotboll Dam till att skapa en högre medvetenhet om upplevelser att vara kvinnlig elittränare inom fotboll. Även genom certifieringen kan Elitfotboll Dam påverka eftersom varje förening uppmanas att göra en genomlysning av hur det är att vara kvinnlig tränare i just deras förening. Vi ser att föreningar som aktivt främjar en arbetsmiljö som stärker kvinnors förutsättningar att utvecklas som fotbollstränare också har fler kvinnliga tränare. Forskning har visat en positiv effekt av nätverk för kvinnligt tränarskap vilket också finns med i certifieringen. Nästan dagligen visar världen både att vi har kommit långt i frågan och samtidigt att det finns saker att förbättra.



## KRISTER ENGSTRÖM

Tränare F19 Mallbackens IF

## EVELINA NILSSON

Ordförande Mallbackens IF



- Som förening vill vi inspirera unga spelare att våga satsa på fotbollen framöver. Vi vill att så många som möjligt vill fortsätta spela fotboll så länge som möjligt.

### **Hur är det att bedriva en elitförening i Värmland?**

- Som för de flesta elitföreningar inom damfotbollen så är det ekonomiskt svårt men samtidigt också väldigt kul. Vi har många eldsjälar som gör ett otroligt jobb för "jänteras" skull och detta skapar samhörighet och engagemang här i Sunne, Torsby och Värmland i stort.

### **Vad har ni för målsättning för föreningen under de kommande åren?**

- Vår målsättning är att i första hand överleva så vi har möjlighet att fortsatt kunna utveckla unga spelare från hela Värmland till att nå sina mål med fotbollen.

### **Seniorlagets målsättning och målsättning med ungdomsverksamheten?**

- Seniorlagets målsättning är att hamna på en så bra placering som möjligt i Elitettan. Som förening vill vi inspirera unga spelare

att våga satsa på fotbollen framöver - vi vill att så många som möjligt vill fortsätta spela fotboll så länge som möjligt.

### **Hur ser samarbetet ut med den nationella idrottsutbildning som erbjuds på gymnasiet i er kommun? Hur arbetar ni med individuell utvecklingsplan (IUP) för era unga spelare?**

- Mallbackens IF och Stjerneskolans har haft ett långtgående samarbete kring fotbollsutbildningen, men det har utvecklats under 2023 då Mallbackens IF startade upp en F19-satsning. Vi arbetar just nu på att utveckla samarbetet ännu mer för att vara den främsta fotbollsutbildningen i Värmland. Vi arbetar med ledorden planera, genomföra och utvärdera spelarens individuella målsättning, genom både matchanalys och träning. Med flera samarbetsföreningar har vi möjlighet att erbjuda alla spelare matchtillfälle under varje veckoslut under säsongen.

# ELITE COACHING PATHWAYS

Elite Coaching Pathways in collaboration with:

Sundström 

EPOS

akea   
PART OF ELEDA

GAMEINSIGHT





### ELITE COACHING PATHWAYS

Under 2023 inledde vi ett nytt arbete för att öka antalet elittränare inom damfotbollen. Initiativet som går under namnet Elite coaching pathways och syftar till att främja utbildning och utveckling av tränare för att stärka kvaliteten och tillväxten av damfotbollen på elitnivå. Vi ser att vi inom Elitfotboll Dam, framför allt genom våra klubbar, har en viktig roll att fylla i arbetet med att öka attraktionskraften för kvinnor som vill satsa på sitt ledarskap och karriären inom fotbollen.

Bland våra 28 lag i OBOS Damallsvenskan och Elitettan var det endast två av klubbarna som hade kvinnor som huvudtränare under säsongen 2023. Totalt fanns det 12 kvinnliga tränare varav sju var assisterande och tre målvaktstränare. Trots en kraftig ökning av dam- och flickfotboll har utvecklingen av kvinnliga elittränare inte följt samma bana. Förutsättningarna för att ta klivet och nå elitnivå har varit betydligt sämre än för män historiskt och det behöver vi arbeta för att förändra. En utmaning som flick- och damfotbollen har är att många slutar spela i åldrarna 16-20 år och en av anledningarna till detta är bristen på kvinnliga förebilder på ledarsidan.

Den internationella fotbollen visar att de mest framgångsrika landslagen på damsidan under de senaste två decennierna har letts av kvinnliga förbundskaptener. Faktum är att hela 15 av de 18 senaste vinnarna i OS, VM och EM har haft en kvinnlig förbundskapten. I denna satsning arbetar vi nära våra elitfotbollsutvecklare samt våra klubbar. Under 2023 genomförde vi en undersökningsstudie där vi pratade med kvinnliga tränare för att ta del av deras erfarenheter och tankar för att ringa in de frågor och områden som är viktigast.

I denna satsning samarbetar vi med nätverket EPOS som arbetar för att få fram fler kvinnliga elittränare. EPOS arbetar redan idag tillsammans med flera klubbar och specialidrottsförbund och numera även Elitfotboll Dam. Med i satsningen är också flera viktiga partners så som Sundström Safety, Akea och Gameinsight.

- Vi vill vara med och skapa en miljö där alla kan förverkliga sina drömmar oavsett vilken bakgrund eller kön de har, säger Ivan Sundström, styrelseordförande i Sundström Safety.

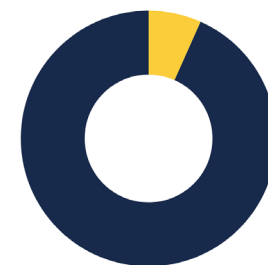
### LEDARE INOM EFD



Kvinnor **18%**      Män **82%**

I Sverige finns totalt 7 kvinnor (av 199) som innehar UEFA Pro-licens, vilket motsvarar 3,5 %. Totalt är det 57 kvinnor (av 698) som har UEFA A-licens, vilket motsvarar 8,2 %.

### HUVUDTRÄNARE



Kvinnor **2**  
Män **28**

Under 2023 var det endast 2 av våra 28 klubbar som hade kvinnor som huvudtränare.

### TRÄNARE



Kvinnliga tränare **2**  
Målvaktstränare **3**  
Assisterande tränare **7**

Totalt fanns det 12 kvinnliga tränare varav 7 var assisterande och 3 målvaktstränare.

## KARIN TORNEKLINT

Generalsekreterare EPOS



– Syftet med EPOS är att vi skall få fler kvinnliga ledare på elitnivå och en ökad jämställdhet inom idrotten

### **Berätta om syftet med EPOS, din roll och arbetet med Elitfotboll Dam under 2023**

– Syftet med EPOS är att vi skall få fler kvinnliga ledare på elitnivå och en ökad jämställdhet inom idrotten – det är de två stora målen när flera av landets största och mest framgångsrika klubbar och förbund gått samman i nätverket EPOS. EPOS står för Equality in memory of Per O Sundström, den tidigare vd:n och delägaren på Sundström Safety som under hela yrkeslivet kämpade för allas lika värde.

– Nätverkets syfte är att inspirera, kompetensförstärka och utbyta erfarenheter mellan oss som är med. Jag brukar säga att jag är det dåliga samvetet för att ständigt påminna alla om att vi måste jobba aktivt för att förändra den rådande kulturen och läget som finns idag.

**Varför tror du att fotbollen som största sport både för pojkar och flickor, inte har fler kvinnliga elittränare?**

– Jag tror att det finns många orsaker och därför kräver det en målmedveten satsning för att våga lyfta dessa och ta beslut som påverkar strukturerna som råder idag. Det kan vara allt från synen på kvinnor som tränare, deras möjligheter att få rätt utbildning, man väljer oftast en liknande som den som var innan (och är det en man så blir det en man igen), omgivningens påverkan och tyckande osv. osv.. Vi gör ofta saker utan att se mönstren vi följer, och dessa måste man vara observant på så att alla får en chans att utvecklas.

### **Hur ser du att Elitfotboll Dam kan påverka detta i en positiv riktning?**

– Genom att våga lyfta frågan, diskutera mönstren som finns idag, våga ifrågasätta osv. osv. Det är bara genom hårt målmedvetet arbete som en förändring kommer att ske. Och det är vi ju bra på inom idrotten så detta borde vi kunna lösa tillsammans.



- Vi tror att förebildskapet är viktigt. Kvinnliga elittränare skapar attraktionskraft för nästa generation. Att som ung utövare kunna se och uppleva kvinnliga tränare skapar inspiration och bygger drömmar.

**Varför är denna satsning viktig för dig och Akea?**

Vi vill bidra i det självklara att investera i flickans potential precis som vi investerat i pojkens potential sedan urminnestider. Vi tror att förebildskapet är viktigt. Kvinnliga elittränare skapar attraktionskraft för nästa generation. Att som ung utövare kunna se och uppleva kvinnliga tränare skapar inspiration och bygger drömmar.

**På vilket sätt tror du att ett jämställt team leder till bättre sportsliga resultat och välmående i en förening?**

Vår starka övertygelse är att, oavsett sammanhang, mångfald är en bidragsgivare för bättre resultat. Ju bredare erfarenhet, kunskaper, insikter ju bättre blir den sammanlagda prestationen. Mångfald skapar även större kommersiell kraft där vi tillsammans kan attrahera alla målgrupper för vår idrott.



**INGEMAR QUECKFELDT**

Marknadsförings- och sponsoransvarig Akea

**Varför är denna satsning viktig för dig och Sundström Safety?**

Vi har byggt företaget på att försöka utveckla kompetens och stödja dem som vill växa i sin yrkesroll. Yrkesrollen har inget med kön att göra! Trots att det finns mycket mer att göra, har näringslivet kommit längre än idrotten på att tillsätta kvinnor i ledande befattningar. Idrotten präglas generellt av en brist på kompetenta ledare/tränare och att inte utnyttja kvinnors potential är minst sagt dumt. För oss som bolag är det väldigt intressant att faktiskt kunna vara med att göra skillnad och samtidigt lära oss av erfarenheterna som vi får ta del av i samarbetet.

**På vilket sätt tror du att ett jämställt team leder till bättre sportsliga resultat och välmående i en förening?**

Det finns forskning som visar på att jämställda team är mer produktiva, lönsamma och välmående och varför skulle det vara annorlunda inom idrotten? Jag tror att ett jämställt team bidrar till bättre sportsliga resultat. Teamet som helhet får ett bredare perspektiv som jag tror ger förutsättningar till mer kreativa och effektiva lösningar.

Min erfarenhet är att när både kvinnor och män är representerade i ledande roller, så speglar det också gruppen som helhet. Man får ett motiverande och stödjande klimat som uppmuntrar till utveckling och mindre jargong osund konkurrens. I en sådan miljö har alla dessutom roligare.



**IVAN SUNDSTRÖM**

Styrelseordförande  
Sundström Safety



# VÅR HÅLLBARHETS- STRATEGI





Under 2020 initierade vi ett hållbarhetsarbete med syfte att möjliggöra koordination och samordning av hållbarhetsarbetet på central nivå inom Elitfotboll Dam samt bidra med verktyg och styrning ut mot våra 28 medlemsklubbar i OBOS Damallsvenskan och Elitettan. Vår vision är att ha en professionell klubbutveckling med spelarutveckling i världsklass. Vår förmåga att skapa spelarmiljöer där talanger kan utvecklas och vara en förebild i Europa är en central del av vår strategi och för att uppnå detta är hållbarhetsarbetet en avgörande del.

Under 2020 genomförde vi en väsentlighetsanalys där vi identifierade tio hållbarhetsaspekter (hållbarhetsområden) som samtliga är viktiga och har en naturlig koppling till damelitfotbollens verksamhet. Därefter bjöds våra viktigaste intressentgrupper in till en dialog kring deras tankar och åsikter om Elitfotboll Dams hållbarhetsarbete. Totalt bemöttes 86 intressenter, antingen via web-enkäter eller intervjuer, där de bland annat fick ta ställning till vilka hållbarhetsfrågor som bör prioriteras, inställningen till Elitfotboll Dams nuvarande hållbarhetsarbete och vilka förväntningar de har på arbetet framgent. Genom att

**1**  
Identifiering  
av aspekter

**2**  
Dialog med  
intressenter

**3**  
Analys  
av påverkan

**4**  
Prioriterade  
aspekter

engagera de intressentgrupper som vi ansåg ha störst positiv eller negativ påverkan på vår organisation, fick vi viktiga insikter i hur vi bör prioritera vårt hållbarhetsarbete, både sett till hur Elitfotboll Dam kan påverkas men också vilken påverkan vi har på våra intressenter och samhället i stort.

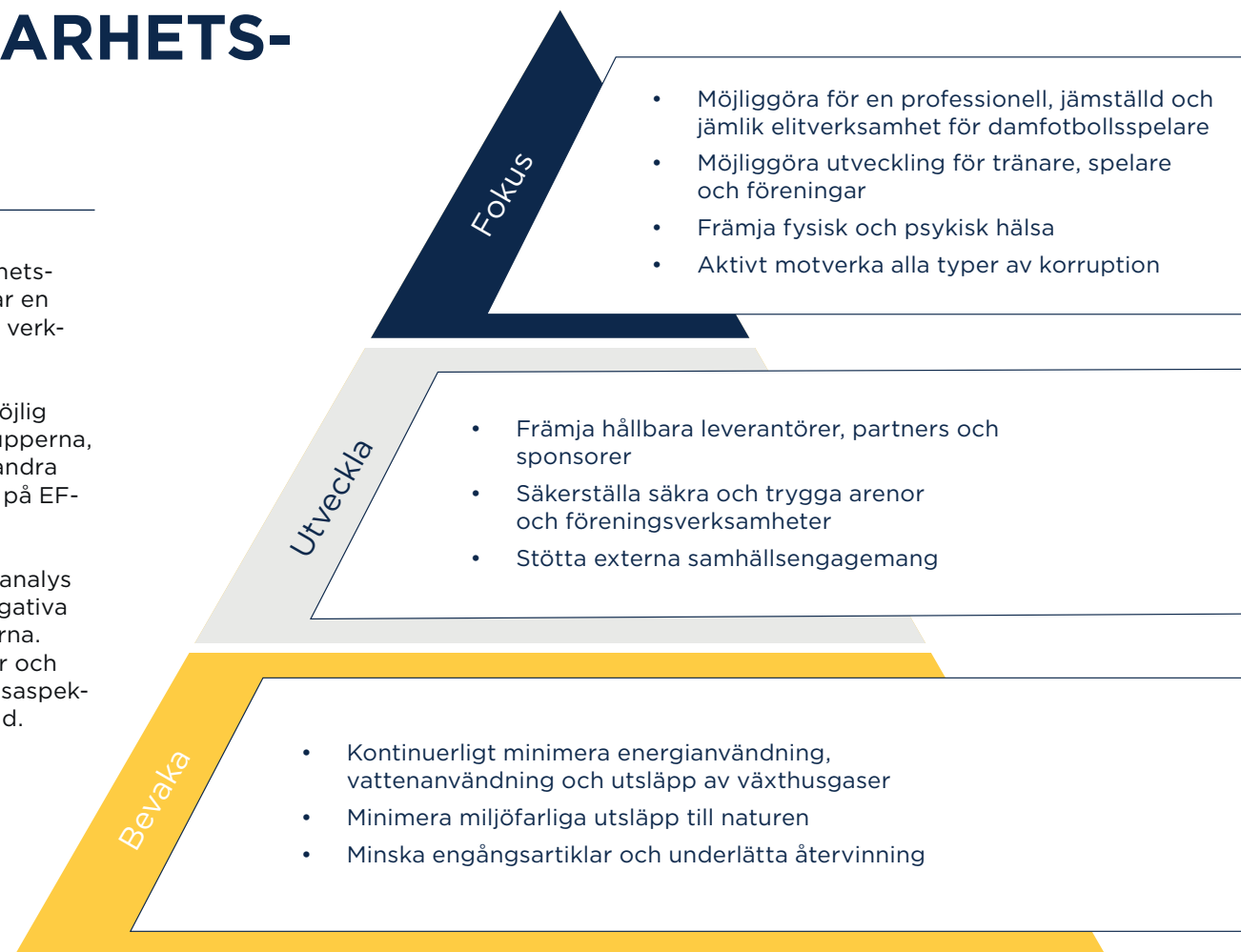
Baserat på intressenternas prioriteringar och påverkansanalysen placerades de tio hållbarhetsaspekterna i en väsentlighetspyramid. De materiella hållbarhetsaspekterna i väsentlighetspyramiden utgör en grund till en hållbarhetsstrategi, med tydliga målsättningar och handlingsplaner inom respektive hållbarhetsområde. De fyra aspekterna överst i pyramiden har vi identifierat som de där vi har störst möjlighet att göra positiv skillnad och ta en ledande position. Dessa kallar vi våra fokusområden. I samband med väsentlighetsanalysen identifierade vi de globala mål med specifika delmål där vi ser att vi kan bidra särskilt, baserade på våra materiella hållbarhetsaspekter. De globala mål som hamnar i fokus för oss på Elitfotboll Dam är mål 3 (hälsa och välbefinnande), 5 (jämförbarhet), 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) samt 10 (minskad ojämlikhet).

# ELITFOTBOLL DAM:S HÅLLBARHETS- ASPEKTER

En initial analys identifierade tio hållbarhetsaspekter, som samtliga är viktiga och har en naturlig förankring till damelitfotbollens verksamhet.

För att få ett så brett perspektiv som möjlig inkluderades de viktigaste intressentgrupperna, vår egen styrelse, klubbarna, partners, andra organisationer inom fotbollen, personal på EFD:s kontor samt spelarombud.

Vidare genomfördes även en påverkansanalys för att förstå EFDs positiva och/eller negativa påverkan av och på de aktuella aspekterna. Baserat på intressenternas prioriteringar och påverkansanalysen har de tio hållbarhetsaspekterna placerats i en väsentlighetspyramid.





**1. MÖJLIGGÖRA FÖR EN  
PROFESSIONELL,  
JÄMSTÄLLD OCH JÄMLIK  
ELITVERKSAMHET FÖR  
DAMFOTBOLLSSPELARE**





## MÖJLIGGÖRA FÖR EN PROFESSIONELL, JÄMSTÄLLD OCH JÄMLIK ELITVERKSAMHET FÖR DAMFOTBOLLSSPELRE

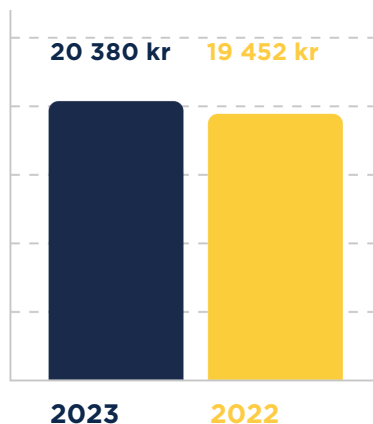
Detta är ett av våra primära fokusområden. Området är både ett fundament och en del av visionen för vår verksamhet och därmed centralt i allt vi gör. Vi ska verka för att sponsorer ska sponsra mer jämställt samt bidra till en jämnare fördelning av resurser mellan herr- och damverksamhet i de klubbar som har både och. Vi ska också verka för ökad representation av kvinnor på ledande positioner. Likaså ska vi bidra till att förbättra spelarnas villkor och förutsättningar i sin vardag som fotbollsspelare.

Under 2023 beslutades om en ny strategi för perioden 2023–2027 och vi lyckades även få i hamn ett nytt kollektivavtal med Spelarförbundet. Allt fler klubbar består idag av både herr- och damverksamheter, en utveckling som går snabbt och som kommer att fortsätta under kommande år. I denna utveckling har vi inom Elitfotboll Dam ett ansvar och stora möjligheter att bidra till att förbundens också blir mer jämställda. Vi kan också använda våra styrdokument för att säkerställa att jämställdhets- och

jämlikhetsperspektivet finns med i vår uppföljning av verksamheterna. Under 2023 var den genomsnittliga spelarsättningen i OBOS Damallsvenskan 20 380 kr/månad (2022: 19 452 kr). Den genomsnittliga spelarlönekostnaden exkl sociala avgifter uppgick 2023 till 5135 tkr (per klubb), en total ökning total ökning med 72 % sedan 2018.

I dagsläget har ca 14 av våra medlemsklubbar en tydlig handlingsplan för hur de ska stötta spelare som blir gravida.

### Genomsnittlig spelarsättning i OBOS Damallsvenskan



5) Räknet per spelare vid tolv månaders anställning och antaget 22 spelare i en spelartrupp. Det är endast ett beräknat genomsnitt, baserat på klubbarnas uppgifter om den totala spelarsättningen. SvFF Finansiell analys 2022.

## VAD VI STRÄVAR MOT

Att styrelsesammansättningen är kompetensbaserad, jämställd och jämlik med målet att vi ska ha uppnått RF:s mål för jämställd fördelning i styrelser (40/60 %).

Att spelarlönerna ska nå en nivå så att alla våra spelare i OBOS Damallsvenskan och minst 50 % av våra spelare i Elitettan har möjlighet till 100 % av sin ersättning från fotbollen.

Att alla våra medlemsklubbar har tydliga policys på plats för att motverka diskriminering och främja jämställdhet på alla nivåer. Utöver detta följer vi UEFAs riktlinjer för Good governance för att säkerställa stabilitet över tid och alla våra klubbar har tydliga direktiv och handlingsplaner för graviditet och föräldradighet.

På fem års sikt strävar vi också efter att OBOS Damallsvenskan utgörs av klubbar som innehar en heltidsanställd klubbchef samt att Elitettan ska visa på en strategisk plan för att nå en ökad professionalisering och ha en tydlig verksamhetsplan.

På längre sikt är vår ambition att majoriteten av våra klubbar har professionella verksamheter som är jämställda och jämlika och att alla klubbar har en dedikerad klubbchef, sportchef samt en organisation för marknad och försäljning.





## 2. MÖJLIGGÖRA UTVECKLING FÖR TRÄNARE, SPELARE OCH FÖRENINGAR

### MÖJLIGGÖRA UTVECKLING FÖR TRÄNARE, SPELARE OCH FÖRENINGAR

Utifrån vårt uppdrag om att bidra till stark fotbollsutveckling samt vår strategi om att säkerställa en professionell och hållbar klubb-utveckling är utveckling av tränare, spelare och föreningar ett viktigt fokusområde. Ett av våra målområden är att våra ligor och klubbarna erbjuder en professionell spelarmiljö där fotbollsspelare kan nå sin fulla potential, där vi också ser till individen genom att arbeta kontinuerligt med individuella spelarutvecklingsplaner för alla våra spelare i akademilag och representationslag, både för karriären inom och utanför fotbollen.

För att lyckas med våra mål och ambitioner inom detta område är det viktigt att vi arbetar för att öka resurser både inom Elitfotboll Dam centralt och lokalt i föreningarna där vi med ökade resurser skapar möjligheter för våra medlemsklubbar att ta nästa kliv i fotbollsutvecklingen. Elitfotboll Dam centralt utvecklar kontinuerligt stöd till klubbarna i form av utbildning, mallar och övriga styrdokument som ska möjliggöra att tränare, spelare och medlemsföreningar utvecklas sportsligt och inom olika hållbarhetsområden.

Vår certifiering av de elitförberedande verksamheterna är ett styrningsverktyg vi kan använda för att följa upp föreningarnas arbete med att skapa attraktiva spelarmiljöer inom damelitfotbollen. Med certifieringen som hjälp genomlyser vi föreningarnas verksamheter och poängsätter dem utifrån olika kriterier. Det senaste året ser vi att svensk elitfotboll på damsidan tar ytterligare steg i rätt riktning. Vi ser dock att vi behöver skärpa vissa kriterier och frågeställningar inom certifieringen för att vi ytterligare ska nå våra mål. Därför har vi det senaste året arbetat för att utveckla vår certifieringsprocess. Vi ser också att vi behöver etablera fler centrala mätningar för att kartlägga antalet matcher som spelas inom våra klubbar för att på så sätt kunna uppnå SvFFs rekommendation om antalet spelade matcher.

Elitlicensen är ett annat styrningsverktyg som finns, genom SvFF, för att bidra till mer hållbara verksamheter. Licensen ska vara ett verktyg för att säkerställa en sund ekonomi i föreningen. SvFF utfärdar licens årsvis efter granskning av föregående års utfall inom olika aspekter där intäcks- och kostnadsstrukturen rapporteras.

## VI STRÄVAR MOT

Att vara topp 5 av ligorna i Europa.

Att vara topp 3-liga i Sverige gällande publikantal.

Att certifieringen är ett centralt hjälpmedel för klubbarna i arbetet med spelarutveckling samt utveckling av sin organisation. Certifieringen ska vara en ledsagare i det dagliga arbetet med akademiverksamheten och leda till ökad sportslig utbildningsnivå inom organisationen samt att antalet anställda kring elitverksamheten har ökat. Vår målsättning är att majoriteten av EFDs klubbar är certifierade.

Att vi har en central mätning för att kartlägga antalet matcher för att uppnå SvFFs rekommendation om antalet spelade matcher.

Fler internationella matcher från F15 och uppåt.

Mätverktyg för jämförelser med utländska ligor.



# 3. FRÄMJA

FYSISK OCH  
PSYKISK  
HÄLSA



## PSYKISK HÄLSA

Elitfotboll Dam ska arbeta aktivt för att alla våra medarbetare samt spelare ska ha möjlighet till en god fysisk och psykisk hälsa. En viktig del i vårt arbete för en hållbar elitfotboll handlar om att säkerställa trygga arbetsmiljöer, inte minst för våra fotbollsspelare. God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential. Arbetet för att främja god fysisk och psykisk hälsa är därför ett av våra viktigaste hållbarhetsområden.

De senaste åren har frågan om spelarnas psykiska hälsa kommit högre upp på agendan

inom elitfotbollen. Vi ser positivt på att frågan lyfts och att fler börjar arbeta aktivt för att främja psykisk hälsa bland våra spelare och medarbetare. Vårt arbete med denna fråga har precis börjat och vi håller fortfarande på att titta på olika angreppssätt för att ta oss an frågan på bästa sätt samt vägleda våra klubbar i frågan framöver.

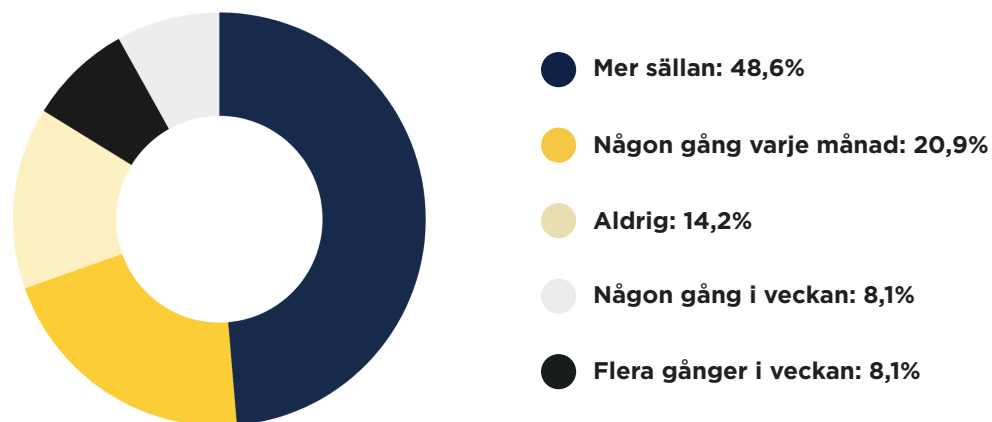
Under 2023 genomförde vår partner Pulsen en enkätundersökning om hur spelarna ser på karriären efter karriären. I den framkom bland annat att omkring 45 % upplever någon form av oro kring sin karriär efter att fotbollskarriären är över. Även om nästan hälften upplever

att klubben hjälper med jobb eller studier under sin aktiva fotbollskarriär visar undersökningen samtidigt att över 80 % inte upplever att klubben hjälper med den långsiktiga planeringen. En viktig del i vår strategi och i vår utvecklade certifiering är utvecklingen av individuella spelarutvecklingsplaner, vilket vi hoppas ska stärka denna del.

Under 2023 genomförde 12 av våra klubbar utbildningar inom psykisk hälsa med fokus på spelare och ledare. Omkring 18 av våra klubbar anger att de har en plan för arbetet med att stärka spelarnas och tränarnas psykisk hälsa framöver.

### I vilken mån oroar du dig för att karriären efter fotbollskarriären är över? <sup>6</sup>

148 svar



<sup>6</sup> Utdrag från Pulsens undersökning, genomförd hösten 2023



- Genom vårt samarbete med Photon Sports har vi utökat vårt arbete med spelarnas fysiska hälsa, där vi för första gången på ett samlat sätt har börjat samla data kring spelarnas fysiska status.

### FYSISK HÄLSA

När det kommer till fysisk hälsa rapporterades 102 skador inom OBOS Damallsvenskan och Elitettan<sup>7</sup> under 2023. De vanligaste skadetyperna som rapporterades var ledskador, överbelastningskador, korsbandskador, övriga knäskador samt huvudskador. Att minimera samt förebygga skador är ett stort område för oss inom Elitfotboll Dam att arbeta med. Alla klubbar inom Elitfotboll Dam har tillgång till fysioterapeuter som bidrar till det förebyggande arbetet. Några föreningar arbetar med knäkontroll och individualiserade samt periodiserade träningsprogram för att hålla nere överbelastning på spelare. Ett par föreningar rapporterar också om att de använder digitala självskattningsverktyg i det förebyggande arbetet.

Genom vårt samarbete med Photon Sports har vi utökat vårt arbete med spelarnas fysiska hälsa, där vi för första gången på ett samlat sätt har börjat samla data kring spelarnas fysiska status. Alla lag i OBOS Damallsvenskan har fått tillgång till unika

3D-kameror och sensorer för att enkelt mäta och analysera spelarnas fysiska kapacitet. Spelarna har på ett enkelt och regelbundet sätt kunnat mäta sin förmåga (till exempel snabbhet och explosivitet) för att kunna analysera resultatet och anpassa träningen bättre. Dessutom har det möjliggjort en unik pilotstudie med representanter från Göteborgs Universitet och Umeå Universitet. Vi hoppas att dessa analyser också ska hjälpa oss att benchmarka mot andra ligor i Europa.

Hur menstruationscykeln påverkar våra spelare i träning och match är en annan viktig fråga för oss. Kunskapen om hur spelarnas prestation påverkas av menstruationscykeln ökar hela tiden, har också fler initiativ tagits ut i klubbarna. 11 av våra klubbarna erbjuder mensskydd till spelarna och 3 av klubbarna arbetar i dagsläget med periodiserad träning där ytterligare 6 klubbar planerar att börja arbeta mer utifrån periodiserad träning under kommande år.

<sup>7</sup> Endast 13 klubbar har rapporterat in skador under 2022.

## VAD VI STRÄVAR MOT PÅ FEM ÅRS SIKT

En majoritet av klubbarna arbetar mer medvetet kring hur menstruationscykeln påverkar träning och fysisk prestation.

Alla klubbar inom Elitfotboll Dam erbjuder gratis mensskydd till sina spelare och anställda.

Alla ledare känner sig trygga i att hantera frågor kring psykisk hälsa och välmående, och ser det som en naturlig del i uppföljningen av sina spelare. Elitfotboll Dam centralt anordnar utbildning samt screening inom psykisk hälsa. Vi ska också ha kartlagt kostrådgivningen i klubbarna för att på längre sikt kunna stötta klubbarna i frågor som rör kost och träning.

Alla klubbar arbetar med kostrådgivare alternativt utbildar sina ledare i dessa frågor.

Vi har kommit långt i arbetet med att samla data kring fysisk hälsa för att också på ett bättre sätt kunna benchmarka mot andra ligor i Europa, vilket vi hoppas ska kunna bidra till ökad konkurrenskraft.





**AKTIVT  
MOTVERKA  
KORRUPTION**



**AKTIVT MOTVERKA KORRUPTION**

Elitfotboll Dam ska arbeta mot all typ av korruption, exempelvis matchfixning, mutor och jävsituationer. Det är viktigt för oss inom Elitfotboll Dam att vara med och säkerställa fotbollens integritet. Matchfixning har hittills inte varit ett stort problem inom damfotbollen men i takt med det ökade intresset för damfotboll ökar också risken för matchfixning. I samarbetet med vår huvudpartner Svenska Spel genomför vi spelansvarsutbildningar för alla våra lag i OBOS Damallsvenskan och Elitettan. Våra spelare och föreningar har en skyldighet att utbilda sig i matchfixning, så att man förstår mekanismerna bakom detta och lär sig känna igen tecken på att något är fel. Under året har alla spelare och ledare i våra klubbar gått Svenska Spels utbildning kring spelansvar. Även Elitfotboll Dam:s styrelse och kansli har genomgått Svenska Spels digitala utbildning kring matchfixning. Ingen av Elitfotboll Dam:s föreningar har under 2023 rapporterat något fall av matchfixning.

Vi har fortsatt arbeta med våra Integrity

Officers i alla våra klubbar. En integrity officer är en person ute i våra verksamheter som har hög integritet och som åtnjuter stort förtroende bland alla i föreningen. Det kan t.ex. vara ordförande eller en enskild styrelseledamot, värdegrundsansvarig eller klubbchef. Våra integrity officers ansvarar för att alla spelare och ledare i föreningens A-lag (och på sikt även ungdomselitlag) får bra utbildning i matchfixning innan säsongen startar. De har också löpande kontakter med SvFF och Elitfotboll Dam i matchfixningsärenden samt fungerar som kontaktyta för SvFF och Elitfotboll Dam avseende det förebyggande arbetet.

Under kommande år ska vi fortsätta arbetet med att bredda perspektivet kring korruption till att handla om mer än matchfixning då det finns andra viktiga frågor att arbeta mer kring inom fotbollen, exempelvis transparens vid rekrytering och vänskapsrelationer (jäv) samt mutor. En handlingsplan och policy kring korruption ska tas fram och vara vägvisande med möjlighet till lokal anpassning.

**VAD VI STRÄVAR MOT PÅ FEM ÅRS SIKT**

Att ta fram en Code of Conduct för att agera som en vägledning i etiska frågor på central som lokal nivå.

Integrity officers ses som en väsentlig och prioriterad ansvarsroll inom våra klubbar.

Utbildningar inom matchfixning och spelansvar genomförs årligen, från ungdomslag till klubborganisation. Om fem år ser vi att det aktiva arbetet mot matchfixning och korruption är en fullt naturlig del av samtliga klubbar inom Elitfotboll Dam.

Alla klubbar arbetar efter en handlingsplan och policy kring korruption (exempelvis kring jäv och mutor).

ÖVRIGA  
VIKTIGA  
HÅLLBARHETS-  
OMRÅDEN





## Schyssta affärer – främja hållbara leverantörer, partners och sponsorer

Vi värnar för schyssta affärer. Det innebär att vi ska ha en tydlig kravställan inom mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorruption gentemot leverantörer, sponsorer och partners. Vi ska tillsammans arbeta aktivt för att upprätthålla och säkra mänskliga rättigheter för alla, oavsett kön,

könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ålder, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Vi är i processen att ta fram en code of conduct där vi tydliggör den förväntan vi har på oss själva och våra samarbetspartners.

## Säkerställa säkra och trygga arenor och föreningsverksamhet

Vi ska arbeta för att våra besökare ska känna sig säkra och trygga vid Elitfotboll Dam:s arrangemang. Miljön hos våra medlemsföreningar ska vara trygg och inkluderande. I OBOS Damallsvenskan och Elitettan spelas varje år 300 matcher. Målet är att dessa matcher ska vara en positiv upplevelse för spelare, ledare och publik. Säkerhetsaspekterna är en viktig del i arrangemanget, där vi har tagit fram "Elitmanualen" som ett verktyg i föreningens arbete för att säkerställa säkra, trygga och professionella evenemang. Elitmanualens

direktiv ska följas liksom Tävlingsbestämmelser (TB), Särskilda Tävlingsbestämmelser Dam (STB Dam) samt Arenakraven som är framtagna av Svenska Fotbollsförbundet. Inom ramen för vår ambition att säkerställa trygg föreningsverksamhet ser vi att Elitfotboll Dam:s hållbarhetsarbete kan bidra med ökad medvetenhet, kunskap samt uppföljning av verksamheter. Detta hoppas vi ska bidra till tryggare verksamheter inom områden såsom inkludering och icke-diskriminering.

<sup>8</sup> <https://www.svenskfotboll.se/4af10f/globalassets/svff/dokumentdokumentblock/tavling/tavlingsforeskrifter/2021/tb-2021.pdf>

## Stötta externa samhällsengagemang

Elitfotboll Dam ska stötta externa samhällsengagemang som bidrar till positiv utveckling för samhället och som linjerar med Elitfotboll Dam och medlemsföreningarnas kärnverksamhet. Våra medlemsklubbar gör stora insatser för att påverka samhället positivt i sina lokalsamhällen. Klubbarna arrangerar många olika projekt och verksamheter med syftet att få framför allt fler tjejer att delta i såväl fysiska som sociala aktiviteter.

Fokus ligger ofta på att öka integration och sysselsättning. Det handlar bl.a. om att nå ut till målgrupper som traditionellt har svårt att nå föreningslivet, exempelvis tjejer med utländsk bakgrund, eller att stötta delar av samhället såsom äldreomsorgen genom att spelare besöker äldreboenden för olika aktiviteter. De flesta av våra föreningar bedriver denna typ av aktiviteter tillsammans med partners från näringslivet eller kommunerna.

# Kontinuerligt minimera energi- användning, vattenanvändning och utsläpp av växthusgaser




Elitfotboll Dam ska göra sitt yttersta för att minimera sin och medlemsföreningarnas energi- och vattenanvändning samt utsläpp av växthusgaser genom att exempelvis förespråka effektiv energi- användning på anläggningar och upp- muntra till ett mer miljövänligt resande.

SvFF:s energi- och miljöpolicy slår fast att svensk fotboll ska bidra till ett hållbart samhälle. Med cirka 3 000 föreningar och 1,2 miljoner människor engagerade runt om i landet kan de miljöåtgärder fotbollen vidtar nå ut till många människor. Av de Elitfotboll Dam-föreningar som

kan rapportera på sin energiförbrukning och sina utsläpp av resor framgår att en stor majoritet av värmen på arenorna och elförbrukningen klassas som förnybar. I dagsläget är det ytterst få av våra med- lemsklubbar som äger sin egen arena, där- för hänger det på hur kommunen arbetar inom området.

Alla klubbar har buss som sitt primära färdmedel där flyg används i de fall där avstånden kräver det. I många fall då bussar används miljöklassade drivmedel enligt Euro6.

## INDELNING AV UTSLÄPP I GHG-PROTOKOLLETS OLIKA SCOPE

Scope 1	Scope 2	Scope 3
<p>Utsläpp från egna fordon och fastigheter</p> 	<p>Klubbarnas energibehov för belysning och uppvärmning</p> 	<p>Utsläpp från transporter som klubbarna själva inte äger, som flyg, tåg och hyrbilar</p> 
<p>Direkta utsläpp från egna processer</p>	<p>Indirekta utsläpp från egna processer och köpt energi</p>	<p>Övriga indirekta utsläpp i värdekedjan</p>

<sup>9</sup> <https://aktiva.svenskfotboll.se/49ba73/globalassets/svff/dokumentdokumentblock/anlaggning/hallbarhet-miljo-energi/allman-policy-for-energi-och-miljo-i-svenskt-fotboll.pdf>

## Minska engångs- artiklar och under- lätta återvinning

EFD ska minska användandet av engångsar- tiklar när det är möjligt och verka för att alla medlemsföreningar och arrangemang har en effektiv återvinning samt återanvändning av material och avfall.

Få eller inga föreningar äger idag sina arenor utan hyr av kommunen. Därför blir samarbetet med kommunerna i dessa frågor väldigt viktigt.

## Minimera miljöfarliga utsläpp till naturen

Elitfotboll Dam ska arbeta för att miljöfarliga utsläpp inte sprids till naturen, exempelvis gum- migranulat (mikroplaster) från konstgräsplaner.

Detta är en fråga som främst drivs av våra med- lemsföreningar på lokal nivå tillsammans med respektive kommun eller hyresvärdar av arenor. Elitfotboll Dam:s uppdrag inom detta område är framför allt att bidra med kunskap och ökad medvetenhet i frågan.

Med rätt drift kan exempelvis spridning av mikroplaster minskas och vi inom Elitfotboll Dam ser att det är ett område som kan utveck- las. Detta är dock ett arbete som pågår inom hela fotbollen, inte minst inom Svenska Fot- bollförbundet, och vi följer därför utvecklingen på området kontinuerligt.



EFD: PRIORITERADE OMRÅDEN    GLOBALA MÅL    GLOBALA DELMÅL

FOKUS	Möjliggöra för en professionell, jämställd och jämlik elitverksamhet för damfotbollsspelare			<p>5.1 Utrota diskriminering av kvinnor och flickor</p> <p>5.5 Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande</p> <p>10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering</p> <p>10.3 Säkerställ lika rättigheter för alla och utrota diskriminering</p>
	Möjliggöra för en professionell, jämställd och jämlik elitverksamhet för damfotbollsspelare			<p>5.5 Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande</p> <p>10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering</p> <p>10.3 Säkerställ lika rättigheter för alla och utrota diskriminering</p>
	Främja fysisk och psykisk hälsa			<p>3.4 Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa</p> <p>8.8 Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygghet och säker arbetsmiljö för alla</p>
	Aktivt motverka alla typer av korruption			16.5 Bekämpa korruption och mutor
UTVECKLA	Främja hållbara leverantörer, partners och sponsorer			<p>8.5 Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla</p> <p>17.17 Uppmuntra effektiva partnerskap</p>
	Säkerställa säkra och trygga arenor och föreningsverksamheter			<p>8.8 Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygghet och säker arbetsmiljö för alla</p> <p>10.3 Säkerställ lika rättigheter för alla och utrota diskriminering</p>
	Stötta externa samhällsengagemang			17.17 Uppmuntra effektiva partnerskap
HANTERA & BEVAKA	Kontinuerligt minimera energi-användning, vattenanvändning och utsläpp av växthusgaser			<p>6.4 Effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning</p> <p>7.2 Öka andelen förnybar energi i världen</p> <p>7.3 Fördubbla ökningen av energieffektivitet</p>
	Minimera miljöfarliga utsläpp till naturen			<p>12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall</p> <p>12.5 Minska mängden avfall markant</p> <p>14.1 Minska föroreningarna i haven</p>
	Minimera engångsartiklar och underlätta återvinning			<p>8.4 Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion</p> <p>12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall</p> <p>12.5 Minska mängden avfall markant</p>

